

De blå øjne

Karen Blixen

1 I Helsingør levede for 125 år siden en ung skip-
per, som var meget forelsket i sin unge, smukke
kone; og da han ved flid og udholdenhed og
snilde, og fordi heldet stod ham bi, havde fået
5 sin egen båd, så opkaldte han den efter hende:
Den smukke Severine. Og han fik en dygtig
billedskærer i Dragør, som han kendte, til at
lave en gallionsfigur så lig hans kone i ansigt
og skikkelse, som det lod sig gøre, i en lyseblå
10 og lyserød kjole mage til hendes egen søndags-
kjole, som han selv havde taget hjem til hende
fra Sicilien, og med det lange dejlige hår, som
hans unge kone selv meget ærbart bandt op
under en lille net hvid kappe, bølgende efter
15 hende, som om vinden førte det med sig. Han
var meget glad og stolt over sin gallionsfigur
og talte meget om den; men hans kone var
jaloux på den.

Han sagde til hende: »Er hun dog ikke dej-
20 lig? og altid forud for mig træder hun bølgerne
som i en dans. Hun ler ad snestormen og blin-
ker ikke for det salte havskum, og jeg har set
hende med en måge på toppen af hovedet.«

»Du taler som en mand,« sagde hans kone,
25 »og der er ingen mening med det. Sådan er I
altid; det er de piger, som lader, som om de vil
vende ryggen til jer, og som ikke gider sætte
deres hår op, det er dem, I følger efter; men
jeres trofaste koner, som sidder stadige og roli-
30 ge i hjemmet og stopper jeres strømper, dem
forstår I slet ikke.«

»Oh, min søde lille skat,« sagde han. »Hvad
skulle jeg gøre med en kone, som jeg forstod.
Jeg elsker hende, fordi hun ligner dig, og jeg
35 elsker dig, fordi du ligner hende. Vi sømænd, vi
har et stort hjerte, ligesom vi har en stor næve.
Det kan meget godt rumme mere end én. Ja,
det kan rumme alle piger i Verden på en gang
og i inderlig taknemmelighed imod jer, fordi I
40 er så glatte og lette og nette. Men jeg er også
glad over på samme tid, at jeg ved, at du har
sådan et lillebitte sødt hjerte, at det ikke kan
rumme mere end én mand; ja, ikke engang en
hel mand, men noget af ham stikker ud, og så
45 siger du: »Hvorfor behøver han dog også det?«

Men du ved da også, at når jeg vil have et kys,
så kommer jeg tilbage til Helsingør; og sig mig
nu, mens vi taler om det, kan du lide at blive
kysset?«

50 »Det er slet ikke noget spørgsmål at gøre sin
kone,« sagde hun, »der er ingen mening med
det, og du forstår mig ikke.«

Nu skete det, at denne unge skipper engang,
da han sejlede på Ostindien gennem mange
55 mærkelige begivenheder kom til at redde en
gammel indfødt konge på et ø-kongerige fra
forræderiske stormænds forfølgelser og at brin-
ge ham i sikkerhed til hans datters og sviger-
søns borg på en anden ø. Og da nu den gamle
60 konge igen var mellem folk, der elskede ham
og var ham tro, så takkede han, mens tårerne
løb ham ned ad kinderne, sin redningsmand og
gav ham til belønning to store dejlige mandel-
formede safirer, så blå, så dybe og klare som
65 Det indiske Ocean selv. Og disse safirer lod
den unge dronning på skipperens bøn smilende
sin hofjuveler sætte ind i gallionsfigurens træ-
ansigt i øjenhulerne som to blå øjne.

Skipperen var forfærdelig glad over det. Han
70 gik omkring det og så på det og tænkte: »Nu er
hun ganske fuldkommen.«

Og da han kom hjem til Helsingør, så viste
han sin kone disse klare, blå øjne og gentog for
hende: »Nu er hun ganske fuldkommen. Nu har
75 hun dine øjne, og du har hendes. Hun har på
hjemrejsen fra Indien set flyvefiskene stryge
forbi sig bare et par fod foran sig, hun har med
disse klare blå øjne set månen stå både på him-
len og i havet.«

80 »Der er ingen mening med det«, sagde hans
kone, »med at sætte sådan to kostbare sten i
ansigtet på en gallionsfigur. Det var meget bed-
re, at du gav mig dem til et par ørenringe. Der
tror jeg også de ville se bedre ud.«

85 »Min elskede,« sagde skipperen, »du må
bede mig om alt i Verden, men ikke om dette
her. Jeg kan slet ikke gøre det. Dine øjne er
hendes, og hendes øjne er dine.«

Men hver dag, mens skipperen var hjemme,
90 bad den unge kone ham igen, om han ville give

hende stenene, og han sagde, at det kunne han ikke gøre.

Men den sidste aften, inden han rejste, gav andre skippere i Helsingør et gilde for ham. Og mens han sad der og var lystig med sine kolleger og sang og drak, så tog hans kone en lygte og gik ned til havnen, hvor hun havde sat glarmesteren i Helsingør stævne, og der lod hun ham tage de blå sten ud af gallionsfigurens øjenhuler og sætte et par stykker blå glas, som lignede dem i farven, ind i stedet for. Men juvelerne selv lagde hun i en æske og stak æsken ned i lommen på sit skørt og tog dem med hjem.

Og hendes mand, som var søvnig den næste morgen efter gildet, lagde ikke mærke til, at der var sket nogen forandring, men rejste i god tro til Guldkysten efter at have kysset sin kone ømt til afsked. Men nogen tid efter at han var rejst, mærkede den unge kone, at hun ikke så så godt som før. Hun bekymrede sig ikke meget om det til at begynde med, men da det kom så vidt, at hun ikke kunne se at træde en synål, da blev hun bange, og hun gik til en gammel finnekone eller lappekone, som sad i Helsingør og havde siddet der i hundrede år, efter at kong Frederik d. 6. ved sin kroning havde ønsket at se sine undersåtter fra begge arvelande og havde sendt bud efter dem fra vest og øst og også højt fra nord, hvor lapperne og finner bor, for at han kunne se deres mærkelige klædedragt og høre deres sange og se deres danse.

Denne gamle kones far havde været den Anfin, som de kaldte Ganfin, og som solgte god vind til sømændene i en sæk. Hvis man løste én knude på sækken, da fik man en frisk brise, så skibet dansede frem over bølgerne, og bølgerne havde et let sølvskum. Løste man den anden knude på sækken, da fik man en strygende vind, som rejste bølgerne højt og fejede skibet med sig, og løste man den tredje, da brølede stormen i sejlene, og masterne knirkede,

og man blev drevet gennem Nordsø og Skagerrak og Kattegat lige ind i Øresund forbi det gamle Kronborg Slot.

Men den gamle kone selv havde god forstand på sygdomme og medicin, og hun samlede sjældne urter og tilvirkede både salver og drikke; og hun doktorerede nu på den unge kones øjne en tid og prøvede salver og prøvede smørelser af forskellig art; men det blev dårligere og dårligere for den smukke Severine. Hun kunne ikke se noget klart, og store mærkelige former drev forbi hendes øjne til højre eller til venstre. Somme tider blev det helt mørkt, og så klarede det lidt, men aldrig kunne hun se som før.

Den gamle kone sagde til hende: »Det kan ikke nytte, mit barn, hvad vi så gør. De magter, vi kalder på, de nægter at hjælpe os. De siger, at en uret her er blevet gjort, og de tager parti med de magter, som vi vil bekæmpe, og det kan ikke være andet - du bliver blind.«

Da græd den unge kone og vred sine hænder. »Oh, Sunniva, kære Sunniva!« sagde hun, »tag min hånd og før mig ned til havnen og helt ud på pieren¹ og drej mit hoved imod nord og sig mig, at du mod himlen ser det herlige og hellige billede af et sejl, og det er min kære mands skib, som kommer tilbage, før ham tilbage til mig, så jeg kan bede ham om forladelse og sige, at han skal få lov til at fylde sit store hjerte, ligesom han skal få lov til at fylde sit store krus«.

Men skibet kom ikke tilbage. I stedet for kom der brev til Helsingør fra konsulen i Porto i Portugal, at det var gået til bunds med mand og mus, og det var mærkeligt og uhyggeligt, skrev konsulen, at skibet ved højlys dag, mens solen stod midt på himlen, var løbet lige ind i en høj, stejl klippe, der ragede højt op af vandet.

(1942)

Note

1. *pieren*: kajen, molen